

RAADSBESLUIT TIJDELIJKE REGELS AANSCHERPING WET WERK EN BIJSTAND

officiële titel	Raadsbesluit tijdelijke regels Aanscherping Wet werk en bijstand gemeente Heerenveen
citeertitel	Raadsbesluit tijdelijke regels Aanscherping Wet werk en bijstand
wettelijke grondslag	artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet en artikel 8 Wet werk en bijstand

De raad van de gemeente Heerenveen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 januari 2012;

gelet op artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet en artikel 8, van de Wet werk en bijstand;

overwegende, dat intrekking van de Wet investeren in jongeren en wijziging van de Wet werk en bijstand per 1 januari 2012 het noodzakelijk maakt om de verordeningen die hun grondslag vinden in laatstgenoemde wet aan te passen en voorts dat het gewenst wordt geacht het bestaande gemeentelijk beleid als vastgelegd in deze verordeningen zoveel mogelijk in stand te laten, in afwachting van toekomstige wetgeving die de gemeentelijke sociale zekerheid betreft;

BESLUIT:

vast te stellen het Raadsbesluit **Tijdelijke regels Aanscherping Wet werk en bijstand**.

Artikel 1. Wijziging Re-integratieverordening WWB

De Re-integratieverordening WWB wordt als volgt gewijzigd:

- a. Voor Hoofdstuk 5 'Slotbepalingen' wordt een nieuw Hoofdstuk 4a ingevoegd dat luidt als volgt: Regelingen in verband met de wijzigingen in de WWB en intrekking van de WIJ per 1 januari 2012. In dat hoofdstuk worden de hierna volgende artikelen ingevoegd.
- b. Artikel 21a wordt ingevoegd met als opschrift: Wijziging betekenis begrippen.
Artikel 21a luidt als volgt:
Aan artikel 1 wordt onder r toegevoegd. gezin: het begrip gezin heeft vanaf 1 januari 2012 dezelfde betekenis als in artikel 4 van de wet.
- c. Artikel 21b wordt ingevoegd met als opschrift: Afwijkende bepalingen voor jongeren.
Artikel 21 b luidt als volgt:
In afwijking van hetgeen in deze verordening is bepaald, kunnen de volgende voorzieningen bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b van de wet niet worden ingezet voor de arbeidsinschakeling van belanghebbenden jonger dan 27 jaar:
 1. onbeloonde additionele arbeid als bedoeld in artikel 10a van de wet;
 2. de voorzieningen bedoeld in artikel 31, vijfde lid van de wet.

Artikel 2. Wijziging Toeslagen- en verlagingenverordening WWB

De Toeslagenverordening WWB wordt als volgt gewijzigd:

- a. Voor Hoofdstuk 4 'Slotbepalingen' wordt een nieuw Hoofdstuk 3a. ingevoegd dat luidt als volgt: Regelingen in verband met de wijzigingen in de WWB en intrekking van de WIJ per 1 januari 2012. In dat hoofdstuk worden de hierna volgende artikelen ingevoegd.
- b. Artikel 8a wordt ingevoegd met als opschrift: Wijziging betekenis begrippen.
Artikel 8a luidt als volgt:
 - 1. Waar in deze verordening de begrippen 'alleenstaande', 'alleenstaande ouder' en 'gezin' worden gebruikt, hebben deze vanaf 1 januari 2012 dezelfde betekenis als in artikel 4 van de wet.
 - 2. Waar in deze verordening wordt gesproken over 'gehuwde(n)' of 'gehuwdennorm' hebben deze begrippen vanaf 1 januari 2012 dezelfde betekenis als 'gezin', bedoeld in artikel 4, respectievelijk 'gezinsnorm', bedoeld in artikel 21, eerste lid, van de wet.
- c. Artikel 8b wordt ingevoegd met als opschrift: Wijziging verwijzingen
Artikel 8b luidt als volgt:
 - 1. Waar in deze verordening wordt verwezen naar artikel 21, onderdeel a, van de wet, moet voor die verwijzing vanaf 1 januari 2012 worden gelezen: artikel 20, eerste lid, onderdeel b, van de wet.
 - 2. Waar in deze verordening wordt verwezen naar artikel 21, onderdeel b, van de wet, moet voor die verwijzing vanaf 1 januari 2012 worden gelezen: artikel 20, tweede lid, onderdeel b, van de wet.
 - 3. Waar in deze verordening wordt verwezen naar artikel 21, onderdeel c, van de wet, moet voor die verwijzing vanaf 1 januari 2012 worden gelezen: artikel 21, eerste lid, van de wet.

Artikel 3. Wijziging Maatregelenverordening WWB

De Maatregelenverordening WWB wordt als volgt gewijzigd:

- a. Voor Hoofdstuk 5. 'Slotbepalingen' wordt een nieuw Hoofdstuk 4a. ingevoegd dat luidt als volgt: Regelingen in verband met de wijzigingen in de WWB en intrekking van de WIJ per 1 januari 2012. In dat hoofdstuk worden de hierna volgende artikelen ingevoegd.
- b. Artikel 14 a wordt ingevoegd met als opschrift: Wijziging betekenis begrippen.
Artikel 14 a luidt als volgt:
 - 1. Waar in deze verordening de begrippen 'alleenstaande', 'alleenstaande ouder' en 'gezin' worden gebruikt, hebben deze vanaf 1 januari 2012 dezelfde betekenis als in artikel 4 van de wet.
 - 2. Waar in deze verordening wordt gesproken over 'gehuwde(n)' of 'gehuwdennorm' hebben deze begrippen vanaf 1 januari 2012 dezelfde betekenis als 'gezin', bedoeld in artikel 4, respectievelijk 'gezinsnorm', bedoeld in artikel 21, eerste lid, van de wet.
- c. Artikel 14 b wordt ingevoegd met als opschrift: Onvoldoende meewerken aan plan van aanpak
Artikel 14 b luidt als volgt:
Onder 'betonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan dan wel de uit de wet of de artikelen 28, tweede lid, of artikel 29, eerste lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomen, waaronder begrepen het zich jegens het college zeer ernstig misdragen als bedoeld in artikel 2 , wordt vanaf 1 januari 2012 mede verstaan: het onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren dan wel evalueren van een plan van aanpak.

Artikel 4. Wijziging verordening Langdurigheidstoelage

De Verordening langdurigheidstoelage wordt als volgt gewijzigd:

- a. Aan artikel 1 wordt onder h toegevoegd: gezin: het begrip gezin heeft vanaf 1 januari 2012 dezelfde betekenis als in artikel 4 van de wet.
- b. Artikel 2, 3e lid, komt te luiden: Indien één van de gezinsleden op de peildatum is uitgesloten van het recht op langdurigheidstoelage ingevolge de artikelen 11 of 13, eerste lid van de wet, waardoor slechts één van de gezinsleden recht op langdurigheidstoelage heeft, komt dit gezinslid in aanmerking voor een langdurigheidstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.

Artikel V. Inwerkingtreding en geldingsduur

Dit besluit treedt in werking 8 dagen na publicatie en werkt terug tot en met 1 januari 2012.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 12 maart 2012,

De griffier,

De voorzitter,

ALGEMENE TOELICHTING

Achtergrond

Op 1 januari 2012 treedt de 'Wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand en samenvoeging van die wet met de Wet investeren in jongeren gericht op bevordering van deelname aan de arbeidsmarkt en vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van uitkeringsgerechtigden' (kortweg: Wet Aanscherping WWB) in werking. Uitgangspunten van deze wetwijziging zijn:

- Grotere nadruk op eigen verantwoordelijkheid burger in de voorziening in het bestaan;
- Versterking van het activerende karakter en de vangnetfunctie van de Wet werk en bijstand (WWB);
- Aanscherping van de verplichtingen voor bijstandsgerechtigden;
- Beperking van de doelgroep voor het gemeentelijk minimabeleid.

Consequenties voor gemeentelijk beleid

De genoemde ontwikkelingen hebben per 1 januari 2012 aanzienlijke consequenties voor het gemeentelijk beleid:

- De WIJ-verordeningen vervallen per 1 januari 2012. Doordat de WIJ wordt ingetrokken, vervallen de daarop gebaseerde verordeningen eveneens per 1 januari 2012. Jongeren vallen door de wetwijziging voortaan onder het WWB-regime (overgangssituaties daargelaten).
- Door herdefiniëring van de leefvormen en de invoering van de huishoudtoets wordt de kring van rechthebbenden kleiner, hebben meerderjarige kinderen en ouders nog slechts gezamenlijk recht op bijstand en treffen misdragingen van deze belanghebbenden het gezamenlijk inkomen. Dit heeft gevolgen voor het gemeentelijk toeslagenbeleid, het maatregelenbeleid en het armoedebeleid
- De nieuwe verplichtingen voor bijstandsgerechtigden hebben gevolgen voor het maatregelenbeleid en het re-integratiebeleid waardoor aanpassingen aan de verordeningen noodzakelijk en/of gewenst zijn.
- De normering van gemeentelijk minimabeleid tot maximaal 110% van de bijstandsnorm heeft consequenties hebben voor de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen, het Fonds maatschappelijke participatie voor kinderen en de collectieve ziektekostenverzekering AV-Frieso.

Waarom een Raadsbesluit met tijdelijke regels?

De wetwijziging leidt tot de noodzaak om het gemeentelijk beleid op tal van terreinen te heroverwegen. Gelet op de zeer korte invoeringstermijn is het echter uitermate lastig om reeds voor 1 januari 2012 dit heroverwegingsproces adequaat te hebben afgerond én vormgegeven. Met het tijdelijk raadsbesluit worden alle verordeningen waar nodig "technisch" aangepast. Deze beleidsarme aanpak leidt er toe dat de uitvoeringspraktijk verder kan gaan met al basis de reeds bestaande verordeningen.

Gelijkstellingsbepaling

In dit Raadsbesluit wordt bij elke te wijzigen verordening een bepaling voorgesteld die regelt dat de begrippen 'alleenstaande', 'alleenstaande ouder' en 'gezin' per 1 januari 2012 in die verordening dezelfde betekenis hebben als in de gewijzigde WWB. Uit een oogpunt van duidelijkheid is dit opgenomen. Vervolgens is bepaald dat voor 'gehuwden' en 'gehuwdennorm' moet worden gelezen en 'gezin' resp. 'gezinsnorm', om daarmee te verduidelijken dat onder het nieuwe regime niet meer de gehuwden maar het gezin de norm is waarmee gewerkt moet worden.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I. De Re-integratieverordening WWB

Onderdelen a en b

De onderdelen a en b zijn reeds toegelicht in het algemene deel.

Onderdeel c

In 2009 heeft de gemeenteraad de verordening Werkleeraanbod WIJ vastgesteld. Daarmee is voldaan aan de wettelijke opdracht om, middels een verordening, regels te stellen over de inhoud van het werkleeraanbod. Door het intrekken van de WIJ zal daarmee van rechtswege tevens de verordening Werkleeraanbod WIJ komen te vervallen. De verordening Werkleeraanbod WIJ heeft een andere inhoud dan de Re-integratieverordening WWB. Enerzijds is dit veroorzaakt door het afdwingbare recht op ondersteuning middels een werkleeraanbod, anderzijds door de beperking van het aantal 'incentives' dat gemeenten konden verstrekken aan jongeren die gingen werken. Bij een beleidsarme overgang moet minimaal worden geregeld dat voor jongeren niet tot het re-integratie-instrumentarium behoren bij de volgende 'incentives':

- inkomstenvrijlating, premies,
- vrijlating van onkostenvergoedingen voor vrijwilligerswerk en
- plaatsing in participatieplaatsen.

Dat is met artikel I van dit Raadsbesluit beoogd. Verwezen is naar artikel 31, vijfde lid WWB. In dat artikel wordt aangegeven welke middelen niet vrijgelaten worden bij de verlening van algemene bijstand aan jongeren.

Artikel II. De Toeslagenverordening WWB

Algemeen

Voor de systematiek van het toeslagen- en verlagingenmodel in de WWB geldt dat dit ongewijzigd blijft. Zo blijft het een verplichting om een alleenwonende alleenstaande bijstandsgerechtigde een maximale toeslag toe te kennen (art. 25, eerste lid WWB) en blijven de mogelijkheden om verlagingen vast te stellen onaangetast. Niettemin leidt de wijziging van de begrippen met betrekking tot de bijstandssubjecten en de invoering van de huishoudtoets ertoe dat een beleidsmatige en wetstechnische heroverweging van het toeslagen- en verlagingenbeleid op zijn plaats is. De beleidsmatige heroverweging kan evenwel ook op een later tijdstip plaatsvinden en mocht de onverkorte toepassing van het toeslagen- en verlagingenbeleid vanaf 1 januari 2012 in bepaalde gevallen onredelijke uitkomsten geven, dan kan altijd, individualiserend, een hogere toeslag worden verleend of afgezien van verlaging. Wat wel wijzigt is de doelgroep: door intrekken van de WIJ vallen jongeren voortaan onder de Toeslagenverordening WWB.

Onderdelen a en b

De onderdelen a en b zijn reeds toegelicht in het algemene deel.

Onderdeel c

In de verordening wordt voor het bepalen van de hoogte van de toeslag verwezen naar de norm, bedoeld in artikel 21. Omdat de wetwijziging ook leidt tot een herpositionering van de normen in de WWB, is voorzien in een gelijkstellingsbepaling, zodat ondubbelzinnig duidelijk is welke norm bedoeld wordt.

Artikel III. De Maatregelenverordening WWB

Onderdelen a en b

De onderdelen a en b zijn reeds toegelicht in het algemene deel.

Onderdeel c

De wetwijziging creëert enkele nieuwe wettelijke verplichtingen:

- de verplichting voor jongeren om mee te werken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak;
- de verplichting om naar vermogen opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten;
- de verplichting voor jongeren om een aanvraag niet eerder in te dienen dan vier weken na melding;

- de verplichting om gedurende deze 'wachtijd' te zoeken naar mogelijkheden voor werk of scholing.

Om gedragingen die een schending vormen van deze verplichtingen te kunnen sanctioneren, is het in ieder geval voor de tweede en derde verplichting noodzakelijk om deze in de Maatregelenverordening WWB te benoemen. De eerste en vierde verplichtingen zullen in veel gevallen ook onder één van de reeds in de verordening benoemde categorieën gebracht kunnen worden. Voor het zoeken van scholing geldt dat dit niet, maar die verplichting treedt pas 1 juli 2012 in werking. Voor de duidelijkheid is in onderdeel c opgenomen dat het niet meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak wordt aangemerkt als een gedraging die de inschakeling in de arbeid belemmert. Uiteraard kan ook aangesloten worden bij een andere categorie.

Artikel IV. De verordening Langdurigheidstoelage

Algemeen

Op twee onderdelen is de wetswijziging voor de verordening Langdurigheidstoelage van belang. Allereerst de reeds eerder geconstateerde herdefiniëring van de bijstandssubjecten en de daaraan gekoppelde huishoudtoets. Daarnaast de bepaling dat de inkomensgrens die voor het recht op langdurigheidstoelage geldt maximaal 110% van de toepasselijke bijstandsnorm kan bedragen .

Onderdelen a

Zie ook het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel V. Inwerkingtreding en geldingsduur

De inwerkingtreding valt uiteraard samen met de inwerkingtreding van de wijzigingswet. Mocht de vaststelling en inwerkingtreding van dit Besluit niettemin later plaatsvinden, dan kan in terugwerkende kracht worden voorzien, hoewel dat geen grondslag kan verschaffen aan het nemen van belastende besluiten met betrekking tot feiten en omstandigheden die plaatsvinden tot de datum waarop de regeling in werking treedt.

Een overgangsregeling is niet nodig. In de wijzigingswet is als hoofdregel opgenomen dat sprake is van onmiddellijke werking, dwz. dat per 1 januari 2012 de gewijzigde WWB direct van toepassing is op reeds bestaande rechtsposities en verhoudingen. Op onderdelen is daarvan afgeweken middels specifiek overgangsrecht. Voor dit Raadsbesluit geldt evenzeer onmiddellijke werking. Uitzondering daarop vormt de aanpassing aan de Verordening langdurigheidstoelage. Conform artikel 36 WWB vloeit uit de aard van de regeling voort dat voor aanvragen die vanaf 1 januari 2012 worden ingediend het 'oude recht' van toepassing is, voor zover de peil- en ingangsdatum voor die datum liggen.

VI. Citeertitel

Deze bepaling spreekt voor zich.